

Rada študentov vysokých škôl

Stanovisko

Správnej rady

Rady študentov vysokých škôl

k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 172/1990 Zb.
o vysokých školách v znení zákona NR SR č. 41/1944 Z.z.

Predložený návrh novely zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách nahrádza pre vysoké školy a ich akademickú obec nepriateľný návrh zásad nového zákona o vysokých školách predložený pracovnou skupinou Ministerstva školstva a vedy SR pod vedením p. rektora UK prof. MUDr. Juraja Šveca, DrSc.. S uspokojením sme spolu s akademickou obcou prijali správu o príprave novely súčasného zákona, ktorá by mala riešiť najpálčivejšie problémy vysokých škôl a taktiež študentov. S potešením sme prijali fakt, že prípravy tejto novely sa bude môcť zúčastniť aj delegovaný zástupca za Radu študentov vysokých škôl. Sme prekvapení, že v komisii na prípravu návrhu novely zákona boli najviac traja zástupcovia akademických senátov, ktoré vlastne spoluiniciovali vytvorenie novely.

Predložený návrh novely z celkového hľadiska upravuje niekoľko dôležitých, navzájom oddelených, častí života vysokých škôl a fakúlt, ich zamestnancov a študentov. Úroveň spracovania jednotlivých častí novely je rôzna. Do dostatočnej hĺbky a do dôsledkov sú spracované len niektoré z nich. Je nutné upozorniť, že až na niektoré časti (napr. doktorandské štúdium) sú dostatočne spracované najmenej podstatné časti a bez ich úpravy by bolo možné pokračovať bez vážnejších problémov aj ďalej.

Celkovo kladne je vhodné oceniť spracovanie častí :

- rozdelenie vysokých škôl do skupín z dôvodu zavedenia profesijných vysokých škôl
- úprava vzniku vysokej školy
- postavenie a funkcia vedeckej rady vysokej školy a fakulty
- vysokoškolské štúdium (ako pozitívne hodnotíme stanovenie trvania školského roku zo zákona, umožnenie realizovať časť štúdia na inej vysokej škole resp. fakulte., odstránenie nejasnosti okolo ukončenia štúdia)
- doktorandského štúdia (ako pozitívne hodnotíme fakt, že účastník dennej formy štúdia je študentom vysokoškolského štúdia, čo má nemalý dopad na jeho postavenie s ohľadom na zákon 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení)
- profesijné vysoké školy
- neštátne vysoké školy.

Spracovanie niektorých častí novely, najmä však častí o finančnom zabezpečení vysokých škôl a o RVŠ, Konferencii rektorov a Rade študentov vysokých škôl, nie je dostatočné.

Ako veľmi pozitívne sa zdá oslobodenie podnikateľskej činnosti vysokých škôl a fakúlt od daní a oslobodenie dovozu tovaru na výuku a výskum od colných poplatkov. Ako ďalší krok v snahe zabezpečiť vysokým školám postačujúce objemy finančných prostriedkov by bolo vhodné rozpracovať možnosť refundácie zaplatenej dane z pridanej hodnoty za tovar na výuku a výskum.

Ďalšou nie úplne domyslenou časťou je aj časť o ohraničení počtov členov akademických senátov z jednotlivých častí akademickej obce. Navrhujeme toto ustanovenie z novely vypustiť, pretože na mnohých vysokých školách a fakultách povedie jeho realizácia k novej volbe akademického senátu. Pritom nehovoríme o celkovom zhoršení postavenia študentov v samosprávnych orgánoch vysokej školy a fakulty. Tak ako pre profesorov a docentov je vhodnejšie pre študentov zadefinovanie minimálnej a nie maximálnej účasti (pozri zmenu 9) študentov v akademickom senáte vysokej školy a fakulty. Navrhnutá úprava pri vhodnom spôsobe uznášania sa akademického senátu môže vyústiť do absolútnej ignorácie názoru študentov. Veríme, že tvrdenia o neschopnosti študentov boli vyvolané len neinformovanosťou o ich aktivitách v rámci akademických senátov. Považujeme za vrcholne nezodpovedné vyhlasovať, že paritný systém vedie k zablokovaniu rozhodnutí. Tento problém je len pseudoprotblémom, a dá sa vyriešiť v každom štatúte vysokej školy a fakulty.

Pri štúdiu ustanovení novely sme s veľkým rozhorčením prijali formuláciu 16c. Problém, ktorý nielen pred nás, ale aj pred RVŠ, novela postavila má hlbšie filozofické korene. Je nám jasná filozofia, podľa ktorej si žiadna moc nebude živiť svojho kritika. Považujeme však tento prístup pri príprave novely za absolútne krátkozraký, pretože vo veľmi krátkom čase povedie k nefunkčnosti RVŠ a najmä RŠVŠ. Upozorňujeme, že nefunkčnosť nebude vyplývať z nezáujmu, ale práve z nemožnosti vykonávať akékoľvek aktivity. Navrhnuté znenie 16c za súčasnej situácie zmení RVŠ a RŠVŠ na "debatný krúžok", a nie na funkčný orgán zastupujúci práva študentov, ako aj vysokých škôl ako celkov. Druhou škodlivou myšlienkou pre autoritu RVŠ a RŠVŠ nielen voči ministerstvu, ale najmä voči akademickej obci, je návrh na zmenšenie orgánov len na zástupcov vysokých škôl, ku ktorému sa pripojil aj zástupca RVŠ v komisii. Je zbytočné opätovne opakovať argumenty proti takémuto kroku. V každom prípade je to neseriózne voči veľkým vysokým školám. Preto navrhujeme nasledujúce úpravy znenia novely :

1. vypustenie nového 16c.

2. doplnenie nové písmená g) a h) v 15 ods.1 v znení :

" g) *vyčleňuje finančné prostriedky pre zabezpečenie činnosti Konferencie rektorov, Rady vysokých škôl a Rady študentov vysokých škôl*

h) *registruje štatúty Rady vysokých škôl, Konferencie rektorov a Rady študentov vysokých škôl.*"

3. ponechanie RŠVŠ ako orgánu zloženého z volených zástupcov študentských častí akademických senátov vysokých škôl a fakúlt.

Predložený návrh novely, bez dostatočného dopracovania úprav paragrafov 6,9,15,16b,16c v novele, hodnotíme ako kozmetickú úpravu, ktorá len veľmi málo pomôže vysokým školám v ich dnešnej agónii. Preto Vám dávame na úvahu, či vypracovaná novela pomôže vysokým školám viac ako uškodí.

Dovoľujeme si Vás upozorniť, že v prípade neprepracovania paragrafov 15 a 16c budeme nútení v záujme zachovania funkčnosti orgánov, RVŠ a RŠVŠ, osloviť predstaviteľov Vlády SR a Národnej rady Slovenskej republiky s požiadavkou o prepracovanie uvedených ustanovení v novele alebo o jej zablokovanie.

Bratislava, 29. mája 1994

~~Michal ŠEVČÍK
prezident RŠVŠ~~

~~Marek DÚBRAVÍK
predseda SR RŠVŠ~~